

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра економічної та соціальної географії

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
АСИСТЕНТСЬКА ПРАКТИКА**

для студентів

галузь знань
спеціальність
освітній рівень
освітня програма
вид дисципліни

**10 Природничі науки
106 Географія
Магістр
Економічна та соціальна географія
обов'язкова**

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2023/2024
Семестр	4
Кількість кредитів ECTS	9
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	диференційований залік

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.

КИЇВ – 2025

Розробник: Мезенцев Костянтин Володимирович, доктор географічних наук,
завідувач кафедри економічної та соціальної географії, професор

ЗАТВЕРДЖЕНО

«20» 12 2025 року

Завідувач кафедри економічної та соціальної
географії

 професор Костянтин МЕЗЕНЦЕВ

Протокол № 5 від 20 листопада 2025 року

Схвалено науково-методичною комісією географічного факультету

Протокол № 10 від 11 грудня 2025 року

Голова науково-методичної комісії доцент Наталія КОРОГОДА

«11» 12 2025 року

ВСТУП

1. Мета дисципліни – оволодіння студентами сучасними методами, навичками, вміннями та способами організації праці викладача вищої школи, формування у них на базі одержаних професійних знань та навичок вмінь приймати самостійні рішення під час роботи в конкретних умовах, проведення студентами-асистентами різних видів навчальних занять (семінарських та практичних занять) у закладах вищої освіти.

2. Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни:

Володіння навичками міжособистісної комунікації.

3. Анотація навчальної дисципліни: Навчальна дисципліна покликана засвоїти на практиці знання та вміння здійснювати викладацьку діяльність у закладі вищої освіти. Під час проходження практики студенти під керівництвом призначеного викладача кафедри проводять семінарські та/або практичні заняття, відвідують заняття інших студентів-практикантів, а також опановують методику читання лекцій. Також студенти ознайомлюються із навчально-методичною роботою кафедри та займаються самопідготовкою. Під час проходження практики студенти-практиканти повинні суворо дотримуватись правил охорони праці та протипожежної безпеки. Базою проходження асистентської практики є кафедра економічної та соціальної географії географічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

4. Завдання вивчення дисципліни полягає у тому, щоб забезпечити набуття студентами вмінь і навичок організації та проведення навчально-виховної роботи у закладах вищої освіти, зокрема:

- здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти на засадах компетентнісного підходу (СК 9);
- здатність застосовувати у професійній діяльності теоретичні знання і практичні навички системного аналізу і синтезу, географічного моделювання та прогнозування (СК 6);
- здатність самостійно визначати актуальні аспекти у фундаментальних і прикладних напрямках природничо- і суспільно-географічних досліджень, здобувати нові знання, використовуючи сучасні освітні та дослідницькі технології (СК 10);
- здатність працювати в команді (ЗК 5).

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.	Знати:			
1.1	нормативно-правові акти, що регулюють організацію навчально-виховного процесу у закладах вищої освіти	індивідуальне навчання, консультації	усне опитування,	до 40%
1.2	особливості організації навчально-виховної роботи у закладах вищої освіти	індивідуальне навчання, консультації		
1.3	основні форми, методи та методики	індивідуальне		

	проведення навчальних занять у закладі вищої освіти, критерії оцінювання навчальних досягнень студентів, методику проведення виховної роботи із студентами	навчання, консультації	самоконтроль, диференційований залік	
2.	Вміти:			
2.1	аналізувати практичний досвід фахівців вищої школи, власну професійну діяльність	індивідуальне навчання	поточний контроль, перевірка навчально-методичних розробок і матеріалів, диференційований залік	до 50%
2.2	планувати етапи навчально-виховної діяльності у закладі вищої освіти з метою досягнення конкретних освітніх цілей	індивідуальне навчання, консультації		
2.3	проводити семінарські та практичні заняття та організовувати самостійну роботу студентів у закладах вищої освіти з використанням знань та вмінь аналізу географічних процесів, оцінювати навчальні досягнення студентів	індивідуальне навчання, консультації		
2.4	оцінювати якість та ефективність навчальної та виховної роботи у закладі вищої освіти і на цій основі удосконалювати форми, методику та технології навчання	індивідуальне навчання, консультації		
3.	Комунікація:			
3.1	ефективне спілкування на професійному та соціальному рівнях	індивідуальне навчання, консультації	поточний контроль, самоконтроль	до 5%
4.	Автономія та відповідальність:			
4.1	приймати самостійні рішення під час роботи в конкретних умовах та нести за них відповідальність, працювати як індивідуально, так і в команді	індивідуальне навчання, консультації	поточний контроль, самоконтроль	до 5%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	4.1
Програмні результати навчання	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	4.1
Оцінювати результати власної роботи, демонструвати уміння працювати в команді (ПР02)							+	+	+
Здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти, розробляти необхідне для цього навчально-методичне та інформаційне забезпечення (ПР13)	+	+	+	+	+	+	+	+	
Формулювати наукові гіпотези, визначати актуальні аспекти у фундаментальних і прикладних напрямках досліджень, розробляти та управляти проєктами у сфері географії, природокористування, міського та регіонального розвитку (ПР14)						+	+		+

7. Схема формування оцінки:

7.1. Форми оцінювання: рівень досягнення всіх запланованих результатів навчання визначається за результатами поточного контролю, усного опитування та перевірки навчально-методичних розробок і матеріалів.

Питома вага результатів навчання у підсумковій оцінці за умови її опанування на належному рівні така:

- результати навчання – **1.1-1.3 (знання)** – 40%;
- результати навчання – **2.1-2.4 (вміння)** – 50%;
- результати навчання – **3.1 (комунікація)** – 5%;
- результати навчання – **4.1 (автономія та відповідальність)** – 5%.

7.2. Організація оцінювання.

Після завершення терміну проходження асистентської практики студенти звітують про виконання програми та індивідуальних завдань перед призначеними з числа викладачів керівниками. Оцінювання здійснюється впродовж усього періоду проходження асистентської практики: усне опитування – від 10 до 20 балів; поточний контроль – від 25 до 40 балів; перевірка навчально-методичних розробок і матеріалів – від 25 до 40 балів.

Студенти, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж визначений мінімум (**60 балів**), повторно виконують окремі складові програми асистентської практики та/або виконують додаткові індивідуальні завдання.

Загалом формування оцінки спирається на «Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (друга редакція), що введено в дію наказом ректора № 170-32 від 11 квітня 2022 року.

Шкала відповідності

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою
Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основні форми проведення асистентської практики

Напрямок роботи	Зміст діяльності	Кількість годин
1. Навчальний	у тому числі:	110
	ознайомлення з нормативно-правовими актами, що регулюють організацію навчально-виховного процесу у закладах вищої освіти; ознайомлення з особливостями організації навчально-виховної роботи у закладах вищої освіти	20
	відвідування лекційних, семінарських та практичних	20

	занять керівника практики, інших викладачів кафедри, студентів-практикантів	
	поглиблення та удосконалення теоретичних знань з визначених керівником практики навчальних дисциплін; підготовка до проведення навчальних занять	30
	проведення навчальних занять на кафедрі із застосуванням сучасних методик і технологій	20-30
	перевірка та оцінювання роботи студентів під час практичних та семінарських занять; перевірка результатів самостійної роботи студентів	10-20
2. Методичний	ознайомлення з основними формами, методами та методиками проведення навчальних занять у закладі вищої освіти; ознайомлення з описами освітніх програм, навчальними планами та робочими навчальних програмами дисциплін, що викладаються на кафедрі; ознайомлення з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів у закладі вищої освіти; ознайомлюються із навчально-методичною роботою кафедри; участь у розробці навчально-методичних матеріалів, зокрема складання завдань для проведення тематичного і підсумкового контролю;	70
3. Виховний	ознайомлення з методикою проведення виховної роботи з студентами у закладі вищої освіти; ознайомлення з функціональними обов'язками куратора академічної групи; організація взаємодії та спілкування зі студентами, колегами та керівництвом у навчально-виховному процесі; ознайомлення з планом виховної роботи кафедри; підготовка та проведення виховного заходу	50
4. Науково-дослідницький	ознайомлення з методиками оцінювання якості та ефективності навчально-виховної роботи у закладі вищої освіти; розробка пропозицій щодо удосконалення форм, методики та технологій навчання	20
5. Організаційний	ознайомлення з організацією робочого місця викладача; ознайомлення із розподілом робочого часу викладача; участь у підготовці та проведенні заходів з профорієнтаційної роботи; участь в підготовці та проведенні засідань кафедри; підготовка звіту про асистентську практику	20
Всього годин за планом		270

1. Після завершення терміну проходження асистентської практики керівники асистентської практики на засіданні кафедри ознайомлюють із результатами її проведення.

2. Студенту, який не виконав програму асистентської практики з поважних причин, може бути надано право повторного проходження.

ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Етичний кодекс університетської спільноти від 27.12.2017 р. [Режим доступу: <https://knu.ua/pdfs/official/must-published/Ethical-code-of-the-university-community.pdf>]
2. Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту» [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>].
3. Закон України від 05.09.2017 р. «Про освіту» [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>].
4. Наказ Міністерства освіти і науки України від 30.10.2020 р. №1341 «Про затвердження Методичних рекомендацій для професійного розвитку науково-педагогічних працівників» [Режим доступу: https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/77308].
5. Національний освітній глосарій: вища освіта [Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_glossariy_Visha_osvita_2014_tempus-office.pdf].
6. Опис освітньо-професійної програми «Економічна географія» ОР Бакалавр. [Режим доступу: https://geo.knu.ua/wp-content/uploads/2025/08/s6_opp-ekonomichna-geografiya_2025_bakalavr.pdf]
7. Опис освітньо-професійної програми «Урбаністика та міське планування» ОР Бакалавр. [Режим доступу: https://geo.knu.ua/wp-content/uploads/2025/07/bakalavr_urbanistyka_ta_miske_planuvannya.pdf]
8. Положення про організацію освітнього процесу у КНУ імені Тараса Шевченка від 11 квітня 2022 року [Режим доступу: https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf].
9. Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУ імені Тараса Шевченка [Режим доступу: <https://www.knu.ua/pdfs/official/Quality-assurance-system-of-education-and-educational-process.pdf>]
10. Положенням про тимчасовий порядок проведення заліково-екзаменаційної сесії та підсумкової атестації з використанням технологій дистанційного навчання у КНУ імені Тараса Шевченка [Режим доступу: http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poryadok%20zal_ekz%20sesii%20dyst_techn.pdf].
11. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» [Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>].
12. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>].
13. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 106 Географія галузі знань 10 Природничі науки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти затверджено

Наказом № 805 Міністерства освіти і науки України від 16.06.2020 р. [Режим доступу: https://osvita.ua/doc/files/news/751/75145/106_Neohrafiya_bakalavry.pdf].

14. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) [Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_ESG_2015.pdf].
15. Статут Університету [Режим доступу: <https://www.knu.ua/pdfs/statut/statut-22-02-17.pdf>].
16. European Qualifications Framework (EQF 2017) (Європейська рамка кваліфікацій). [Режим доступу: <https://ec.europa.eu/ploteus/sites/eac-eqf/files/en.pdf>].
17. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів [Режим доступу: <http://www.unideusto.org/tuningeu/>].